

A Study on the Psychological State and Academic Performance of Nursing Students at Shiraz School of Nursing and Midwifery Shiraz, Iran

Aghakhni N¹ , Hazrati Marangaloo A², Jamalimoghadam N³, Ghodsbin F^{3*}

¹Associate professor Patient Research Center, Urmia University of Medical University, Urmia, Iran

²MSc in Nursing, Intensive Care Nursing, School of Allied Medical Sciences, Urmia University of Medical Science, Urmia, Iran

³Assistant Professor, Nursing and Midwifery college, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Abstract

Introduction: Student life is an exciting and challenging era. During this period, all students must have more mental health and self-reliance so that they can achieve success in their education and career. Since the major part of academic success depends on the students' psychological state, this study was conducted to investigate the psychological status and academic performance of nursing students at the School of Nursing and Midwifery in Shiraz.

Method: In this cross-sectional study, the psychological state of 144 nursing students was evaluated based on a mental syndrome questionnaire (SCL-90-R). After collecting the questionnaires, the students were divided into two main groups, without psychological problems and with psychological problems, based on the scores obtained. At the end of the course, their educational status as well as the rate of academic failure were determined in both groups.

Result: Data analysis showed that 42.2% had signs of psychological disorders, but there was no statistically significant correlation between their demographic characteristics and semesterly GPA (15.98 ± 2.10) and their mental status ($p > 0.05$). However, there was a significant correlation between the psychological state of an individual and the level of interest in the field ($p < 0.05$)

Discussion and Conclusion: Students are exposed to psychological disorders due to their special circumstances and this can affect their educational status. It is necessary to take special measures in order to pave the ground to prevent such disorders in universities.

Keywords: Academic performance; Nursing students; Psychological state

Sadra Med Sci J 2019; 7(3): 251-260.

Received: Jun. 1st, 2019

Accepted: Jun. 22nd, 2019

---

*Corresponding Author: **Ghodsbin F.** Assistant Professor, Nursing and Midwifery college, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran, ghodsbin@sums.ac.ir

مجله علوم پزشکی صدرا

دوره ۷، شماره ۳، تابستان ۱۳۹۸، صفحات ۲۵۱ تا ۲۶۰

تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۴/۰۱ تاریخ دریافت: ۹۸/۰۳/۱۱

بررسی وضعیت روانشناختی و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری در دانشکده پرستاری و مامایی شیراز

نادر آفاخانی^{۱*}، افشین حضرتی مرنگلو^۲، ندا جمالی مقدم^۳، فریبا قدس بین^{۳*}

^۱دانشیار، مرکز تحقیقات ایمنی بیمار، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران
^۲کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت های ویژه، عضو هیئت علمی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران
^۳استادیار، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

چکیده

مقدمه: دوران دانشجویی، دوران مهیج و پرچالشی می باشد. در طول این دوره کلیه دانشجویان باید از سلامت روانی و خود اتکایی بیشتری برخوردار باشند تا بتوانند به توفیق روز افزون در تحصیل و حرفه خود دست یابند. از آنجایی که قسمت عمده ای از موفقیت تحصیلی بستگی به وضعیت روانی دانشجویان دارد، لذا این مطالعه با هدف، بررسی وضعیت روانشناختی و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری در دانشکده پرستاری و مامایی شیراز اجرا گردید.

مواد و روش: در این مطالعه ی مقطعی وضعیت روانی ۱۴۴ نفر از دانشجویان پرستاری بر اساس پرسشنامه نشانگان روانی (SCL-90-R) مورد بررسی قرار گرفتند. پس از گردآوری پرسشنامه ها، دانشجویان بر اساس نمراتی که در آن کسب کردند، به دو گروه اصلی فاقد مشکل روانی و دارای مشکل روانی تقسیم شدند. در پایان دوره وضعیت تحصیلی آنها مشخص گردید و میزان رخداد افت تحصیلی در دو گروه تعیین شد.

نتایج: آنالیز داده ها نشان داد که ۴۲/۲ درصد دارای نشانه هایی از اختلالات روانی بودند، ولی ارتباط آماری معنی داری بین مشخصات دموگرافیک و معدل ترم های تحصیلی ($15/98 \pm 2/10$) با وضعیت روانی افراد مشاهده نشد ($p > 0/05$). هرچند بین وضعیت روانی فرد با میزان علاقه فرد به رشته ارتباط آماری معنی داری وجود داشت ($p < 0/05$).

بحث و نتیجه گیری: دانشجویان به دلیل شرایط ویژه ای دارند در معرض اختلالات روانی هستند که می تواند بر وضعیت تحصیلی آنان موثر باشد. لازم است در جهت تأمین و بسترسازی مناسب جهت پیشگیری از این اختلالات در دانشگاهها تدابیر ویژه ای اندیشیده شود.

واژه های کلیدی: وضعیت روانشناختی، عملکرد تحصیلی، دانشجویان پرستاری

* نویسنده مسئول: فریبا قدس بین، استادیار، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران. ghodsbin@sums.ac.ir

مقدمه

تربیت نیروی انسانی کارآمد و موثر از جمله وظایف اصلی دانشگاه ها به حساب می آید (۱). دوره دانشجویی دوره ای پرمهیج و پرچالش برای دانشجویان است (۲). ورود به دانشگاه تغییر عمده ای در زندگی اجتماعی، خانوادگی و فردی به وجود آورده و مقطعی بسیار حساس به شمار می رود. در این دوره، فرد با تغییرات زیادی در سبک زندگی، تغذیه و روابط اجتماعی رو به رو می شود (۳) از این رو توجه به وضعیت تحصیلی دانشجویان گامی به سوی توسعه پایدار است که در سال های اخیر در کشورهای مختلف مورد توجه روز افزون قرار گرفته است (۴). از این رو موفقیت و بهبود عملکرد تحصیلی در هر جامعه نشان دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدف یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است. در واقع عملکرد تحصیلی دانشجویان یکی از مهم ترین و عینی ترین معیارها برای بررسی و ارزیابی کارایی و اثربخشی نظام های آموزشی است و تمامی کوشش ها و تلاش ها این نظام در واقع جامه عمل پوشاندن بدین امر تلقی می شود (۵). از طرفی دانشجویان به عنوان منابع معنوی جامعه و آینده سازان کشور، نیروهای برگزیده از نظر استعداد، خلاقیت و پشتکار هستند و لازمه پیشرفت تحصیلی و زندگی موفقیت آمیز آنان، برخورداری از آرامش و امنیت خاطر در کلیه ابعاد و همچنین بذل توجه به سایر مداخله های تاثیر گذار در محیط یادگیری است (۴).

بدین منظور ارزشیابی مداوم و مستمر وضعیت تحصیلی دانشجویان در طول تحصیل از ارکان ضروری و اجتناب ناپذیر بهبود کیفیت نظام آموزشی بوده که از طریق مقایسه میانگین نمرات اکتسابی دانشجویان در دوره های مختلف امکان پذیر است و می تواند به تدوین بهتر برنامه های آموزشی و نهایتا ارتقای کیفیت آموزش و افت تحصیلی که یکی از مشکلات هر نظام آموزشی از جمله دانشگاه ها می باشد منجر شود (۶)؛ که زیان های علمی، فرهنگی و اقتصادی زیادی متوجه جوامع و خانواده ها می کند (۷). افت تحصیلی شامل جنبه های مختلف شکست

تحصیلی چون عدم حضور یا غیبت مکرر از کلاس درس، ترک تحصیل قبل از موعد مقرر، تکرار پایه تحصیلی و یا کیفیت نازل تحصیلات می باشد (۸).

هر ساله بیش از نیمی از میلیون ها دانشجو که در جهان به دانشگاه ها راه می یابند، ترک تحصیل کرده، مشروط شده یا نمی توانند تحصیلات خود را در موعد مقرر به اتمام رسانند (۹). مطالعات نشان می دهد که حدود ۱۲ درصد دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی در طی تحصیل خود و ۱۶/۹ درصد دانشجویان پرستاری حداقل یک ترم را مشروط شده که موجب مشکلات روحی شده و آنان را در معرض خطر محرومیت از تحصیل قرار می دهد (۱۰، ۱). مطالعه دیگری در آمریکا نشان داد که ۱۲/۶ درصد دانشجویان پزشکی یک دانشگاه دچار افت تحصیلی بوده اند (۱۱).

در این میان افت تحصیلی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی از اهمیت خاصی برخوردار است زیرا اگر این دانشجویان دارای تحصیلات خوبی نباشند به خاطر حساسیت شغلی و ارتباط آن با سلامت افراد جامعه این مشکل به صورت حیاتی خود را نشان خواهد داد و می تواند باعث کاهش کارایی آن ها گردد (۳، ۸).

تنوعی از عوامل می تواند به افت تحصیلی منجر شود از جمله می توان به عوامل شخصیتی، انگیزه و علاقه، احساس رضایتمندی، احساس تنهایی، انتظار موفقیت، شرایط خانواده، سلامت فیزیکی، روانی، سبک زندگی، عوامل محیطی و افسردگی، ارتباط ضعیف با دوستان، درآمد کم و مسافت طولانی محل سکونت تا دانشگاه هوش و استعداد دانشجو، روش و رفتار وی در دانشکده، شغل والدین، میزان تحصیلات والدین، وضعیت اقتصادی - اجتماعی دانشجویان و میانگین معدل دیپلم، سکونت در خوابگاه، تأخیر در ورود به دانشگاه، اشتغال، جنس و وضعیت تأهل دانشجویان را به عنوان عوامل تاثیر گذار در افت تحصیلی معرفی نموده اند (۸، ۱۰). در بین عوامل فوق شده سلامت روان به عنوان عاملی موثر از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است (۱۲).

استرس ناشی از محیط آموزشی و بالینی خود هستند (۲۰). در مطالعه دیگری نتایج نشان داد بعد از اولین تجربه بالینی دانشجویان پرستاری از نظر سلامت روان آسیب پذیرتر می شوند (۲۱).

با توجه به اهمیت موضوع و عوارض نامطلوب و در بعضی موارد غیر قابل جبران افت تحصیلی بر سیستم آموزشی باید سعی کرد با شناسایی دانشجویان در معرض خطر و عوامل مرتبط با آن و تاثیر هر یک از این عوامل بر وضعیت تحصیلی دانشجویان با همکاری واحد های آموزشی و اساتید راهنما موجب ارتقای تحصیلی آنها گردید. لذا این مطالعه با هدف بررسی مقایسه ای وضعیت روانشناختی دانشجویان پرستاری نخبه و دانشجویان دچار افت تحصیلی در دانشکده پرستاری و مامایی شیراز انجام گرفت.

مواد و روش

این پژوهش یک مطالعه ی مقطعی بر روی ۱۴۴ دانشجوی در حال تحصیل (ترم دوم تا هفتم پرستاری) در دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام گرفت. به دلیل مقطعی بودن (اردیبهشت تا تیر ۱۳۹۱) مطالعه پژوهش به صورت تمام شماری انجام گرفت پس از تصویب طرح در شورای پژوهشی و کمیته اخلاق دانشگاه (کد اخلاق IR. SUMS IREc.1391.S6035)، محققین در نیمسال دوم تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۰ و در طول ترم (جهت ایجاد تثبیت نسبی در وضعیت روانی دانشجویان) با مراجعه به کلاس های درس و هماهنگی با اداره آموزش دانشکده پرستاری پرسشنامه نشانگان روانی (SCL-90-R) را در اختیار کلیه دانشجویان قرار دادند... در این آزمون پس از تعیین مشخصات دموگرافیک، وضعیت روانی دانشجویان بر اساس پرسشنامه نشانگان روانی (SCL-90-R) مورد بررسی قرار گرفت. سپس در پایان ترم وضعیت تحصیلی دانشجویان مشخص گردید.

پرسشنامه نشانگان روانی (SCL-90-R) دارای ۹۰ سوال می باشد که علائم نه گانه وضعیت روانی شامل افسردگی،

سلامت روان یکی از مولفه های مهم بهداشت عمومی است و بهداشت روان، توانایی بر قراری توازن در زندگی و مقاومت در برابر مشکلات است. مشکلات روانی، فشارقابل ملاحظه ای را بر افراد وارد می کند، بطوریکه پیش بینی می شود در سال ۲۰۲۰ افسردگی بعد از ناراحتی قلبی بالاترین میزان هزینه ها را در سیستم بهداشتی جوامع به خود اختصاص می دهد (۱۳). سلامت روانی نقش مهمی در تضمین پویایی و کارآمدی هر جامعه ایفا می کند (۱۴).

اهمیت مطالعه سلامت روانی در دانشگاه ها از این جهت ارزشمند است که می تواند ارتباط مستقیم با پیشرفت تحصیلی دانشجویان داشته باشد (۱۵)؛ زیرا بر اساس یافته های پژوهش های گوناگون فقدان سلامت روانی موجب مشکلاتی نظیر افت تحصیلی و آموزشی، بی انگیزگی تحصیلی در میان دانشجویان می شود (۱۶). از طرفی شواهد نشان می دهد در سالهای اخیر میزان مراجعه به واحدهای مشاوره روان در دانشگاه ها افزایش یافته است، لذا بسیاری از دانشجویان در این خصوص نیاز به مشاوره و راهنمایی دارند (۱۷).

طبق برآورد سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۸، ۱۴ درصد جمعیت دنیا در معرض ابتلا به یکی از اختلالات روانی هستند (۱۸). در پژوهشهای انجام شده میزان اختلالات روانشناختی در دانشجویان دانشگاه یزد ۳۵/۴ درصد، دانشگاه شاهد ۲۸/۶ درصد، دانشگاه اردبیل ۲۲/۷ درصد و دانشگاه اراک ۶۷/۹ درصد گزارش کرده اند (۷).

به نظر میرسد دانشجویان علوم پزشکی بیش از سایر دانشجویان در معرض از دست دادن سلامت روانی هستند و بیشتر با مشکلات عاطفی و روانی مواجه میشوند. چرا که دانشجویان علوم پزشکی علاوه بر مشکلاتی که سایر دانشجویان با آنها مواجه هستند، با مشکلات دیگری از جمله فشارهای روحی و روانی محیط بیمارستان و اورژانس و برخورد با مسائل و مشکلات بیماران نیز روبه رو هستند (۱۹). نتایج مطالعه مارتین (Martin) نشان داد که ۶۷/۹ درصد دانشجویان پرستاری اسکاتلند تحت

دانشجویان را اقایان تشکیل می دادند. میانگین سنی دانشجویان $20/8 \pm 3/19$ سال و میانگین معدلشان $15/98 \pm 2/10$ بود.

یافته های جمعیت شناختی مطالعه نشان داد ۹۰/۶ درصد مجرد و ۹/۴ درصد متأهل بوده، ۳۱/۲ درصد بومی و ۶۸/۸ درصد خوابگاهی بودند. ۳۴/۴ درصد بیان کرده اند که علاقه شان به رشته کم، ۴۳/۸ درصد، متوسط و ۲۱/۹ درصد زیاد بودند. ۶۸/۸ درصد بیان کرده اند که نگران آینده شغلی خود هستند. ۵۶/۲ درصد گفته اند که ارتباط متوسطی با اساتید دارند و ۳۴/۲ درصد ارتباط کمی دارند. ۶/۲ درصد افراد اشتغال به کار در حین تحصیل داشتند. ۶۲/۵ درصد افراد تحصیلات مادرشان زیر دیپلم و ۱۵/۶ درصد بی سواد و ۱۸/۸ درصد لیسانس بودند. تحصیلات پدر ۳۷/۵ درصد لیسانس، ۴۳/۸ درصد دیپلم و پایین تر و ۱۵/۶ درصد بی سواد بودند (جدول ۱).

جدول ۱. مشخصات جمعیت شناختی افراد شرکت کننده در مطالعه

۷۱/۹	زن	جنسیت
۲۸/۱	مرد	
۹۰/۶	مجرد	وضعیت تاهل
۹/۴	متاهل	
۳۴/۴	کم	علاقه مندی به رشته تحصیلی
۴۳/۸	متوسط	
۲۱/۹	زیاد	
۳۱/۲	بومی	سکونت
۶۸/۸	خوابگاهی	
۱۸/۸	لیسانس	تحصیلات مادر
۶۲/۵	زیر دیپلم	
۱۵/۶	بی سواد	
۳۷/۵	لیسانس	تحصیلات پدر
۴۳/۸	دیپلم	
۱۵/۶	بی سواد	

*توجه: تمامی اعداد جدول بر حسب درصد می باشد.

اضطراب، وسواس و اجبار، حساسیت در روابط بین فردی، پرخاشگری، ترس مرضی، افکار پارانوئیدی، روان پریشی و شکایت جسمانی را می سنجد. برای دست یابی به پاسخ آزمون با استفاده از طیف ثبت شده در پرسشنامه (هیچ، کمی تا حدی، زیاد، به شدت) نمرات صفر تا چهار به میزان شدت طیف داده و بر اساس طبقه بندی سوالات، فراوانی و درصد هر بعد محاسبه گردید. برای محاسبه شاخص کلی علایم روانی ابتدا جمع کل نمره های به دست آمده از علایم ۹ بعدی محاسبه و نمره حاصل بر تعداد سوالات آزمون (۹۰) تقسیم شد. این پرسشنامه در سال ۱۹۷۲ توسط دراگوتیس (Deragotis) و همکاران طرح ریزی شد، فرم نهایی آن در سال ۱۹۷۶ تهیه گردید و در سال ۱۹۸۴ توسط دراگوتیس و همکاران مورد تجدید نظر قرار گرفت. روایی و پایایی پرسش نامه مذکور، در مطالعات مختلف داخل و خارج کشور بررسی شده است. ضریب پایایی پرسشنامه به روش بازآزمایی ۰/۹۷ و حساسیت، ویژگی و کارایی آزمون به ترتیب ۰/۹۴، ۰/۹۸ و ۰/۹۶ گزارش شده است. دراگوتیس برای تعیین شیوع علایم روانپزشکی در هر حیطة از نقطه برش با میانگین ۲/۵ استفاده نموده است و میانگین نمرات ۲/۵ و بالاتر از آن در هر حیطة را به عنوان حالت مرضی گزارش داده است. در این مطالعه در هر بعد میانگین نمرات کمتر یا مساوی ۰/۵ نشان گر فرد کاملاً سالم و بدون علایم روانی، میانگین نمرات بین ۰/۵۱ تا ۱/۵ نشانگر علایم خفیف، میانگین نمرات بین ۱/۵۱ تا ۲/۵ نشانگر علایم متوسط و میانگین نمرات بالاتر از ۲/۵ نشانگر علایم شدید بیماری در نظر گرفته شد (۲۲،۳).

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش امار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. کلیه عملیات آماری با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ انجام شد.

یافته ها

در این مطالعه از بین ۱۴۴ دانشجوی پرستاری (ترم دوم تا هفتم)، ۷۱/۹ درصد دانشجویان را خانم و ۲۸/۱ درصد

کمترین درصد مربوط به حیطه روان پریشی و ترس مرضی (۱/۵ درصد) بود. اطلاعات کامل پرسشنامه به تفکیک هر حیطه در جدول ۲ آورده شده است. آنالیز داده ها نشان داد که در برخی حیطه های مورد بررسی، هر چند وجود اختلال در افراد نسبتا بالا بود، ولی ارتباط آماری معنی داری بین مشخصات دموگرافیک و معدل ترم های تحصیلی با وضعیت روانی افراد مشاهده نشد. هرچند بین وضعیت روانی فرد با میزان علاقه فرد به رشته ارتباط آماری معنی داری وجود داشت ($p < 0.05$).

یافته های پرسشنامه سلامت روان نشان داد که ۵۷/۸ درصد دانشجویان مورد بررسی دارای سلامت روان بودند؛ و ۴۲/۲ درصد دارای نشانه هایی از اختلالات روانی بودند (۳۱/۲ درصد علایم خفیف، ۶ درصد علایم متوسط و ۵ درصد علایم شدید بیماری) اگر بخواهیم حیطه ها را به صورت جداگانه مورد بررسی قرار دهیم دانشجویان از نظر سلامت روان بالاترین درصد را در حیطه روان پریشی (۶۵ درصد) و کمترین را در حیطه افسردگی (۴۶ درصد) کسب نمودند. از نظر علایم شدید بیماری در حیطه های مختلف بالاترین درصد مربوط به حیطه اضطراب (۱۱ درصد) و

جدول ۲. درصد و فراوانی اختلالات روانی در بین دانشجویان مورد بررسی

اختلال روانی								حیطه ها
علایم شدید بیماری		علایم متوسط		علایم خفیف		سالم		
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۹	۱۴	۱۵	۲۲	۳۰	۴۲	۴۶	۶۶	افسردگی
۹	۱۴	۱۱	۱۶	۳۰	۴۳	۵۰	۷۳	شکایات جسمانی
۱۱	۱۶	۹	۱۴	۳۰	۴۲	۵۰	۷۲	اضطراب
۲/۳	۳	۲/۷	۴	۳۲/۵	۴۷	۶۲/۵	۹۰	پرخاشگری
۳/۵	۵	۴	۶	۳۱	۴۵	۶۱/۵	۸۸	ترس مرضی
۱/۵	۲	۲	۳	۳۲/۵	۴۷	۶۴	۹۲	افکار پارانوئیدی
۲/۵	۴	۴	۶	۳۲	۴۶	۶۱/۵	۸۸	وسواس و اجبار
۴/۵	۷	۵/۵	۸	۳۱	۴۵	۶۰	۸۴	حساسیت در روابط بین فردی
۱/۵	۲	۱	۱	۳۲/۵	۴۷	۶۵	۹۴	روان پریشی

نشان داد ۶۶/۱ درصد دانشجویان پرستاری از سلامت عمومی روان پایینی برخوردار بودند (۲۳). مطالعه هاشمی و همکاران نیز نشان داد ۶۹/۳ درصد دانشجویان مشکوک به اختلال روانی بودند (۲۴). با وجود درصد بالای این مطالعات در بعضی مطالعات شیوع اختلالات روانی به میزان کمتری گزارش گردیده است. نتایج مطالعه رضایی و همکاران نشان داد ۳۰/۶ درصد دانشجویان پرستاری دارای اختلالات روانی بودند (۲۵)؛ و در مطالعه نامدار و همکاران ۳۸/۶ درصد دانشجویان مشکوک به اختلال روانی بودند (۲۶).

بحث

مطالعه حاضر با هدف بررسی وضعیت روانشناختی دانشجویان پرستاری در دانشکده پرستاری و مامایی شیراز انجام گردید. نتایج مطالعه نشان داد که ۵۷/۸ درصد دانشجویان مورد بررسی دارای سلامت روان بودند؛ و ۴۲/۲ درصد دارای نشانه هایی از اختلالات روانی بودند (۳۱/۲ درصد علایم خفیف، ۶ درصد علایم متوسط و ۵ درصد علایم شدید بیماری). نتایج مطالعات انجام شده در این زمینه همسو با نتایج مطالعه حاضر می باشد. مطالعه احمدی و همکاران در دانشگاه ازاد اسلامی واحد شاهرود

میزان آشنایی و آگاهی دانشجویان از علایم اختلال روانی و میزان دسترسی به خدمات مشاوره ای می تواند عامل تاثیر گذار باشد (۳۰,۲۹,۳).

با توجه به مطالعات انجام گرفته در این زمینه سلامت روان به عنوان بهترین محرک برای پیشرفت و موفقیت دانشجویان محسوب می شود. لازم است در جهت تأمین و بسط سازی مناسب آن در دانشگاهها تدابیر ویژه ای اندیشیده شود (۳۱). وجود اختلالات عاطفی و روانی سبب می شود که بخش قابل توجهی از نیروی فکر تقلیل یافته و دانشجو توان و علاقه لازم را برای انجام امور آموزشی نداشته باشد (۱۲). در این بین توجه به اهمیت سلامت روان دانشجویان پرستاری از اهمیت خاصی برخوردار می باشد زیرا اغلب با مددجویانی سرکار دارند که حمایت قوی نیاز دارند باید طوری از نظر روحی و روانی آماده شوند که بتوانند این نقش را با کفایت و اعتماد بپذیرند (۲۳)؛ بنابراین لازم است در کنار پیشگیری از آسیب های احتمالی در جهت ارتقای سطح بهداشت روانی و اجتماعی دانشجویان و دانشگاهیانی که در تعامل و ارتباط متقابل با دانشجویان قرار دارند گام های موثری برداشته شود.

نتیجه گیری

بر اساس مطالعه حاضر و سایر مطالعات انجام شده در این زمینه دانشجویان به سبب شرایطی که دارند در معرض بالای شیوع اختلالات روانی هستند. این امر می طلبد تمام مسئولین دانشگاه و دست اندرکارانی که به نوعی با امور دانشجویی در ارتباط هستند با بکارگیری تدابیری در جهت شناسایی عوامل موثر در بروز اختلالات روانی به عنوان مثال با فعال نمودن مراکز مشاوره دانشجویی و تعامل و ارتباط مناسب با دانشجویان و با به کارگیری اقداماتی موثر در جهت برطرف کردن این مشکل گام های موثری را بردارند. چرا که توجه به سلامت روان دانشجویان به عنوان آینده سازان کشور در درجه اول خود دانشجو و در آینده جامعه را از صدمات جبران ناپذیر حفظ خواهد کرد.

در این مطالعه ارتباط آماری قابل توجهی بین معدل ترن های تحصیلی و وضعیت روانی فرد مشاهده نشد اما وضعیت روانی فرد با میزان علاقه فرد به رشته ارتباط آماری معنی داری داشت. همچنین بین وضعیت روانی فرد با سایر متغیرها مانند اشتغال به کار، وضعیت تاهل، سکونت و ... ارتباط آماری معنی داری وجود نداشت. نتایج مطالعه حاضر در این زمینه با نتایج بعضی مطالعات در این زمینه همسو می باشد. در مطالعه صادقی و همکاران بین موفقیت تحصیلی و معدل تحصیلی با سلامت روان دانشجویان رابطه معناداری وجود نداشت ولی در مقابل بین سلامت روان با وضعیت اقتصادی ارتباط معنی داری وجود داشت. همچنین مطالعات سایبا (Sabia)، کاستنر (Kaestner)، شعیری و عطری فرد نشان داد بین معدل نمرات با سلامت روان رابطه ای وجود ندارد (۱۷). در مطالعه احمدی، ذهنی و همکاران نیز بین علاقه به رشته تحصیلی و سلامت روان افراد مورد مطالعه رابطه معناداری وجود داشت (۲۳). در مطالعه مولزاده و همکاران بین علاقه به رشته تحصیلی و نوع رشته تحصیلی با سلامت عمومی دانشجویان ارتباط آماری وجود داشت ولی بین وضعیت تاهل با پیشرفت تحصیلی رابطه معنی داری وجود نداشت (۲۷).

در مقابل در بعضی از مطالعات بین پیشرفت تحصیلی و سلامت روان ارتباط معناداری وجود دارد که مغایر با نتایج مطالعه حاضر می باشد. نتایج مطالعه حدادی و همکاران و همچنین عنبری نشان می دهد که بین سلامت روان و پیشرفت تحصیلی ارتباط معناداری وجود داشت (۲۸,۱۷). تفاوت های موجود در نتایج مطالعات مختلف در این زمینه را می توان به عوامل مختلفی نسبت داد. از این عوامل می توان به رشته های تحصیلی دانشجویان، جمعیت نمونه، زمان بررسی، نوع پرسشنامه، روش های مورد استفاده، دامنه سنی افراد مورد مطالعه، شرایط زمینه ای (فردی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) و همچنین عدم تمایل بسیاری از مردم به بیان صریح مسایل و مشکلات روانی خود است که می تواند پاسخ آنها را تحت تاثیر قرار دهد.

of distance education (based Mooc) on academic performance of PNU. Quarterly Journal of Research in Educational Systems. 2017;10(35):1-20. (Persian)

6. Bagheri-Nesami M, Jouybari SS, Mirani SH, Alizadeh M. Relationship between High-risk Behaviors and Academic Achievement and its Associated Factors among Students of Nursing and Midwifery. Tabari J Prev Med. 2015;1(2):20-30. (Persian)
7. PourEbrahim T. Comparison of psychological problems and academic fields of study in successful and unsuccessful university students. Journal of Applied Psychology. 2014;3(31):25-42. (Persian)
8. Rahimi s, heshmati h, moghaddam z. Survey the Frequency and Risk factors in the Academic Failure in Students that living in dorms of Golestan University of Medical Sciences & Health Sciences in Year 2011-2012. Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences. 2014;2(1):16-28. (Persian)
9. Hadavi M, Rostami N. Depression and its effective factors among the students of Rafsanjan Nursing, Midwifery and Paramedical faculty- 2012. Community Health. 2012;6(3):58-65. (Persian)
10. Loloie M, Haghdoost AA, Bazrafshan A, Okhovati M, Mokhtari AM, Zare M. Factors Affecting Undergraduate Students' Academic Failure in Kerman University of Medical Sciences, Iran; A Case-Control Study. Strides in Development of Medical Education. 2017;13(5):505-14. (Persian)

تقدیر و تشکر

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی به شماره ۶۰۳۵-۹۳۹۱ مصوب شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز می باشد. بدین وسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه و هم چنین از کلیه دانشجویانی که در این مطالعه شرکت نمودند، کمال قدردانی و تشکر به عمل می آید.

تضاد منافع

هیچ گونه تضاد منافع وجود ندارد.

منابع

1. Nazari, R, Sharifnia SH. Investigating the Causes of Nursing Student Drop Out. Journal of Babol University Of Medical Sciences. 2010;12(5):90-4. (Persian)
2. Kamali S, Jafari E, Fathi A. Correlation Between Academic Achievement and Self-Esteem in Students of Zanjan Faculty of Nursing and Midwifery 1388. Journal of Medical Education Development. 2009;2(2):17-24. (Persian)
3. Shahabinejad M, Sadeghi T, Salem Z. Assessment the mental health of Nursing. Journal of Nursing Education. 2016; 4 (2):29-37 (Persian)
4. Yousefi F, Mohamadkhani M. Investigation of students' mental health at Kurdistan University of Medical Science and it related with age, gender and their academic courses. Medical Journal of Mashhad University of Medical Sciences. 2014;56 (6): 354-61. (Persian)
5. Dortaj F, Zavaraki EZ, Aliabadi K, Farajollahi M, Delavar A. The impact

- Sociological Studies of Youth. 2011;1(1):9-36. (Persian)
17. Sadeghi H, Abedini Z, Norouzi M. Assessment of Relationship between Mental Health and Educational Success in the Students of Qom University of Medical Sciences. Qom Univ Med Sci J. 2013;7(1):17-22. (Persian)
  18. Aghajani M, Mirbagher N. The relationship between familiarity with the Quran and mental health in nursing students. Islam and Health Journal 2015;1(4):7-13. (Persian)
  19. Hamide E, Aliafsari E, Rahmani V, Payahoo L. Assessment of the public health status of male college students under the military service and school exemption in Maragheh faculty of medical Sciences, Iran. Zanko Journal of Medical Sciences. 2016;17(54):35-44. (Persian)
  20. Abdollahi D. Association of Educational Planning with Mental Health of Nursing Students of Tehran Medical Science University with Emphasis on the Educational Stressor Factors and Stress Management Methods. Iranian Journal of Health Education and Health Promotion. 2016;4(1):40-9. (Persian)
  21. Asadizaker M, Eizadi A, Haghghi S. Relationship of mental health nursing students with the first Clinical education experience. Edu Develop Jundishapur. 2012;3(4):8-17. (Persian)
  22. Noorbala A, Ramezanzadeh F, Abedi-Nia N, Naghizadeh M, Haghollahi F. Prevalence of Psychiatric Disorders and Types of Personality in Fertile and
  11. Roudbari M, Ahmadi A, Ebadi F. Associated factors with academic excellence among medical students of Iran University of Medical Sciences: educational year 2009-2010. Journal of Medicine and Cultivation. 2017;19(3):37-48. (Persian)
  12. Anbari Z, Jamilian H, Rafiee M, Qomi M, Moslemi Z. The Relationship between Students' Satisfaction with Major, Mental Health and Academic Achievement in Arak University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2013;13(6):489-97. (Persian)
  13. T. Hasan Tehrani MS, N. Karami Kabir MS, F. Sheraghi PD. The Relationship between Emotional Intelligence, Mental Health and Academic Achievement in Neyshabour Nursing Students. Scientific Journal of Hamadan Nursing & Midwifery Faculty. 2012;20(3):35-45. (Persian)
  14. Farmahini Farahani M, Ghamari zare Z, Ghorbani M, purfarzad Z. Effect of Tavassol prayer on mental health of second year nursing students of School of Nursing. complementary Medicine Journal. 2012;2(2):135-47. (Persian)
  15. Rafiei M, Mosavipour S, Aghanajafi M. Happiness, mental health, and their relationship among the students at Arak University of Medical Sciences in 2010. Journal of Arak University of Medical Sciences. 2012;15(3):15-25. (Persian)
  16. Ahmadi H, Marzban M, Ruhani A. A Study on the Socio-Cultural Factors Related to Mental Health of the Youth among Shiraz University Students.

27. Movlazzadeh AR, Hamaieili Mehrabani H, Gholami MS, Mortazavi AR, Dovlatkhah HR, Ghodsi R. Relationship of general health and improvement motivation with educational success among the students of Fasa University of Medical Sciences in 2013. *Journal Of Neyshabur University Of Medical Sciences*. 2014;2(4):54-61. (Persian)
28. Namazi A, Alizadeh S, Kouchakzadeh talami S. General health in nursing and midwifery students and its relationship with academic achievement. *Journal of Nursing Education*. 2015;4(3):11-8. (Persian)
29. Miri MM, Hosseini SM, Mazhabdar Ghashghaei H. Comparison of the Mental Health of Medicine and Engineering Students in Iran, 2014-2015. *Journal of Military Medicine*. 2017;18(4):360-366. (Persian)
30. Soltani N. General Health Status of Nursing Students in AJA University of Medical Sciences. *Military Caring Sciences*. 2016;2(4):191-6. (Persian)
31. Gilavand A, Barekatn G. Investigating the Relationship between Mental Health and Academic Achievement amongst Students of Islamic Azad University of Ahvaz. *Jundishapur Scientific Medical Journal*. 2016;15(4):405-13. (Persian)
- Infertile Women. *Journal of Reproduction & Infertility*. 2009;9(4):350-61. (Persian)
23. Ahmadi Z, Sohbaee F, Mohammadzade S, Mahmmodi M. Surveying mental health status of nursing and non-nursing students of Shahroud Islamic Azad University. *J Islamic Azad Univ Med Sci*. 2007;17(2):107-11. (Persian)
24. Jahani Hashemi H, Rahimzadeh Mirmahalleh S, Ghafelehbashy H, Sarichloo M. Investigating the mental health of the first- and last-year students of QUMS (2005). *The Journal of Qazvin University of Medical Sciences*. 2008;12(2):42-9. (Persian)
25. Rezai R, Behshti Z, Haji Hoseeni F, Saydi Andi SJ. Study of relation between studying of universities and psychiatric health in first and last grade students of Nursing. *Iranian Journal of Nursing Research. Psychiatric and Mental Health Nursing*. 2007;1(3): 67-74. (Persian)
26. Namdar areshtanab H, ebrahimi H, sahebihagh M, arshadi bostanabad M. Mental Health and Its Relationship with Academic Achievement in Students of Tabriz Nursing-Midwifery Faculty. *Iranian Journal of Medical Education*. 2013;13(2):146-52. (Persian)

Cite this article as:

Aghakhani N, Hazrati Marangaloo A, Jamalimoghadam N, Ghodsbin F. A Study on the Psychological State and Academic Performance of Nursing Students at Shiraz School of Nursing and Midwifery Shiraz, Iran. *Sadra Med Sci J* 2019; 7(3): 251-260.